

vraaHØJSKOLE

Årsskrift 2017

INDHOLD

1. Her, hvor du hører til	2
2. Hvad i alverden er det, der forgår i den røde bygning?	4
3. Skolen i samfundet - samfundet i skolen	8
4. Hold da op!	10
5. Bodyguard Bullet	14
6. Hvad er uddannelse uden dannelse?	16
7. Grundlovstale	20
8. Kære ungdom!	26
9. Når kroppen ej er et hylster blot.	28
10. Kunsten at lave lort med vilje	30
11. Der hvor lyset sku' have været	35
12. Tilbage til barndommen i Vendsyssel	36
13. To profiler med 10 års erfaring på Vrå Højskole	39
14. Mønsterbryder - i fortidens skygge.	40
15. Fra Eritrea til Danmark	47
16. Mødet med højskolen	48
17. Hvor ligger udkanten?	53
18. Gæster fra Østgrønland	58
19. Terkels tanker	60
20. Nytårstaffel	67
21. Elevforeningen - en fortsættelse af dit højskoleliv	70
22. Clumsy	72
23. Hun er et værk.	74
24. Elevhold forår 2017.	76
25. Elevhold efterår 2017.	78

HER, HVOR DU HØRER TIL

af Maria Aaby Finnerup, højskoleelev

Eventyret begynder her
på den allerførste dag.
Dagen, hvor sommerfugle basker i maven.
Dagen, hvor der sker noget nyt.

Nye mennesker omkring dig,
mennesker fra nær og fjern
af mange nationaliteter,
samlet på ét sted.

Dette skal være dit hjem.
Dette er dit fristed,
hvor du skal udfoldes.
Det er her, du bliver fri.

Eventyret begynder her
blandt ukendte ansigter,
hvor du hører til:
på Vrå Højskole.

01

Tak til alle bidragene til dette års årsskrift. Årsskrift Nr. 104

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør:

Korrekturlæsning:

Grafik og layout:

Søren Ottzen

John Schmidth

Klaus Nielsen

Lau Thorsted Madsen

Forside:

Bagside:

Daniel Aslak (Cille, Danny og Jonas)

Daniel Aslak

Foto: Daniel Aslak

HVAD I ALVERDEN ER DET, DER FORGÅR I DEN RØDE BYGNING?

af Pia Schnoor, forstander

Indimellem spørger jeg mig selv: "Gad vide, hvad dagen bringer, når jeg går ind i spisesalen ved 7.30-tiden om morgenen?" Det eneste, jeg kan være sikker på, er, at det ved jeg ikke. Og uanset hvad jeg gætter på, bliver det noget andet.

2017 har været et år med op- og nedture. Et år, hvor vi har truffet mange beslutninger om mange forskellige ting, lige fra separatloakering til mægling mellem to elever, der var blevet uenige om adfærden på værelset. 2017 har været et år med fyldte semestre, fyldte sommerkurser, nye tiltag i køkkenet, nye fag på skemaet og nye ideer i en lind strøm.

Der har været bestyrelsesmøder, møder med Højskolens Venner, lærermøder, elevforeningsmøder, elevrådsmøder, netværksmøder, møder med kommunerne, møder med politiske netværk, møder med UU-vejledere og mange, mange andre møder. Men fælles for dem alle er, at vi beriges hver eneste gang, vi får lejlighed til at tale højskole og de unges muligheder med andre mennesker ved at høre deres meninger, syn på sagen, oplevelser og gode råd.

Sommerkurserne er en kilde til stor inspiration. Gennem mødet med godt

800 kursister og masser af gæstelærere fra hele landet oplyses og udfordres vi på holdninger og meninger, uanset om der er tale om vores populære hundekurser, legendariske kunstkurser eller de mange nyere kurser, der trækker vidt forskellige mennesker til Vrå.

2017 har været et år med mange dilemmaer i hverdagen, både de små og de store. Nogle elevers adfærd har givet søvnløse nætter og krævede beslutninger, der var bedst for skolen, men måske ikke for den enkelte elev i det konkrete øjeblik, selvom der ikke er tvivl om, at beslutningen var rigtig.

2017 betød udskiftning af vores dejlige bus. Vi opgraderede og fik en skøn nyere bus, så vi stadig har friheden til de mange skønne ture, vi tager med bussen, både ud i naturen og til kulturelle oplevelser – og ikke mindst til alle de steder, der er med til at højne undervisningen og give eleverne en større forståelse for samfundet omkring os.

Foto: Søren Schnoor

Vi har været på Naturmødet i Hirtshals, Folkemødet på Bornholm og Kulturmødet på Mors. Alle 3 dejlige møder, der er med til at sætte skolen på dagsordenen og til at styrke vores sammenhold og fylde os med gode oplevelser, når vi flytter væk fra skolen i et par dage i fællesskab.

Fællesskabet og sammenholdet i medarbejdergruppen er stærkt. Alle medarbejdere er

vanvittig dygtige indenfor hver deres felt. Vores fokus på, at en del af elevgruppen er sårbare unge, kan give den enkelte udfordringer, men i fællesskab kan vi løfte dem og give dem livsvilje

og styrke til deres fremtidige liv. Fællesskabet blandt eleverne er i perioder stærkt, i perioder under pres. Elevgruppen er vidt forskellig fra semester til semester. Og det, vi troede i foråret, har intet med efteråret at gøre.

02

En gang imellem går hverdagen op i trivialiteter og blandede opgaver af meget forskellig art, så det helt glemmes, at vi faktisk har et helt unik sted her. Et sted, hvor alle aldre kan få lov at udfolde sig, hvor menneskelige hensyn kommer forud for økonomi, hvor alle får mulighed for at blive den bedste udgave af sig selv, og hvor hverdagens trakasserier kan minimeres til det, de reelt bør fylde, i stedet for at vokse til lyserøde elefanter.

Så tilbage til spørgsmålet: "Hvad forgår der egentlig i den røde bygning?" Jeg konstaterer, at svaret ikke

er entydigt, og at det ligesom hverdagen er uforudseligt på langt de fleste områder.

Mit helt eget svar på dette er, at i den røde bygning forgår alt det, jeg i mine tanker ønsker mig. Der lægges sten til et godt liv, der arbejdes, der leves, der er kærlighed, der er omsorg, der er konsekvens og knubbede ord, der er liv og livsglæde. Og mens jeg skriver dette, styrter en hvinende flok elever med store grin op ad gangen. Hvad de morer sig over, ved jeg ikke, og dybest set tror jeg heller ikke, de selv ved det. De er bare i live!

Foto: Daniel Aslak

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

SKOLEN I SAMFUNDET - SAMFUNDET I SKOLEN

af Bodil Hansen, højskolens bestyrelse

Fra mine første skridt har jeg haft min gang på Vrå Højskole. I barndommen var nogle af højdepunkterne det årlige juletræ, kunstudstillingen i august og efterårsmøderne med forskellige samfundsdebattører, skuespil og musik. Højskolens gymnastiksal blev en del af min skolegang, da realskolen ikke havde en gymnastiksal. Dermed blev højskolen også en del af min barndom.

Højskolen har altid været en levende del af livet i Vrå og omegn. Den har skabt arbejdspladser, debat, nogle gange forargelse i byen, og den har tiltrukket mennesker fra hele landet og vore nordiske broderlande. I en periode har jeg arbejdet på skolen og oplevet opdelingen karle- og pigeang. Det var tilladt at besøge hinanden indtil klokken 22, hvor forstanderen gik sin aftenrunde på værelsesgangene for at tjekke, om reglementet blev overholdt.

Jeg er nu bestyrelsesmedlem på skolen. Meget har ændret sig, men det er stadig sådan, at forstanderen (det vil sige viceforstanderen) hver aften går en aftenrunde med højskolehunden. Han går der ikke for at sikre, at reglementet bliver overholdt, men for at sikre, at alle nu trives. På denne aftenrunde kommer mange problemer op og bliver drøftet uformelt. Nogle gange er jeg i privaten til en kop kaffe

og lidt snak om aktuelle samfundsproblemer. Som regel bliver vores snak afbrudt af elever, der banker på døren og lige skal spørge om noget eller have en personlig snak med Pia eller Søren.

I januar havde vi den glæde at fejre Pia og Søren 10 års jubilæum på skolen. Der kom mange mennesker: lokale folk, uddannelsesfolk, kunstnere, musikere, politikere og gamle elever. Og der var virkelig noget at fejre. Bygninger er istandsat, og der er bygget nye elevboliger. Skolen bringer hele verden til Vrå. Der er elever fra Asien, Afrika, Amerika, Sydamerika og hele Europa. Der lyder et væld af forskellige sprog, når man bevæger sig rundt på skolen. Ja, man kan såmænd høre uforfalsket vendelbomål. Skolen er stadig et omdrejningspunkt for lokalområdet. Fællesspisninger, foredrag og kunstudstillinger trækker folk fra omegnen. Ja, nogle gange helt fra Aalborg.

03

Foto: Søren Ottzen

Skolen bringer hele verden til Vrå.

Med forstanderparrets engagement i samfundsdebatten er skolen sat på landkortet i hele Danmark.

Bestyrelsesarbejdet er en glæde og fornøjelse. Der skal stadig tages beslutninger om pædagogik, bygningsvedligeholdelse og højskolelivet generelt. Et professionelt administrativt arbejde sikrer, at vi har gode informationer om "rigets tilstand", der giver os muligheder for at træffe vore valg. I året, der er gået, er der truffet beslutning om optimering af IT-systemet på skolen, og der er indkøbt ny bus. Der arbejdes med renovering af gården. Vi har ønsket om, at det skal være muligt at gå tørskoet fra elevfløjene til hovedbygningen, og at der samti-

dig kan blive gode hyggepladser og undervisningsrum i gården. Det er et spændende projekt.

Fra bestyrelsen ser vi frem til det kommende år med fortsatte drøftelser af visioner, mission og målsætning. Vi glæder os over, at Vrå Højskole stadig er et synligt og engageret element i samfundsdebatten, og allermest glæder vi os over at se og høre elevernes og kursUSDeltagernes ros til skolen – det vil sige forstanderparret og den dygtige og engagerede personalegruppe.

Med ønsket om et godt nytår...

HOLD DA OP!

af Søren Ottzen, viceforstander Tale ved demonstration 30. oktober
foran Hjørring Rådhus: "Stop chikanen – styrk demokratiet!"

Nu kunne jeg godt være polemisk til en start og sige velkommen til vælgermøde. Og det er jeg så. Velkommen til alle jer, der vælger demokratiet. Jeg er sikker på, at vi kunne have samlet mange flere end dem, vi er i dag, men jeg følte, at der skulle handles her og nu.

Hold da op for en opmærksomhed denne demonstration på Springvandspladsen her i Hjørring har fået. Nu går jeg ikke syv generationer tilbage som vendelbo, så for mig er det ikke nok at sige, at jeg er godt tilfreds. Nej, jeg er stolt, og jeg er glad for den opbakning, der er og har været på nettet i den forløbne weekend. Men det, der virkelig rammer mig, er alle de mennesker, der er her i dag. Det gør mig tryk, og det gør mig stolt.

Ja, det er rigtigt, at det er chikanen mod borgmester Arne Boelt, der i fredags satte mig i gang med at organisere denne demonstration. Men hvad jeg har af personlige relationer til Arne Boelt, har jeg ikke behov for at lufte ved en demonstration. Chikanen mod vores borgmester og vores byråd derimod kan jeg ikke gouthere. Den vil jeg ikke ha'.

Mange har spurgt mig: "Hvordan tør du?" Og jeg har kun ét svar: "Jeg tør ikke lade være!"

En gammel indbygger fra Vrå skrev engang:

**DEN DER IKKE TØR VÆLGE
AD HVILKEN VEJ HAN VIL GÅ,
ENDER SOM STEN PÅ DEN TRAPPE,
DE STÆRKE VIL TRÆDE PÅ.**

Der er heldigvis masser af mennesker, der tør vælge i dag. Sammenslutninger, NGO'er, foreninger, partier – alle,

04

der virker uden vold, har lov til ifølge grundloven at forsamles og danne en forening. Det er et dejligt Danmark, vi har. Og det skal vi lige nu passe rigtig godt på. For talelysten og trangen til at blande sig har vi nok aldrig haft nemmere adgang til end nu.

Sokrates, der jo opfandt ordet demokrati, sagde: "Demokrati er ikke noget, man har. Det er noget, man lever i." Det ved vi, sammen med rigtig mange andre mennesker.

Men når det ikke er noget, man har, kan man heller ikke tage det for givet.

Det er angrebet på borgmesterposten her i Hjørring lige nu et negativt bevis på. Hal Kock, der var teolog og højskoleforstander på en anden højskole end min, skrev lige efter 2. verdenskrig en bog, der i sin enkelthed hedder "Hvad er demokrati?". Heri skriver han blandt andet: "Demokratiet lader sig ikke indeslutte i en formel. Det er ikke et system eller en lære. Det er en livsform, som under stadige nederlag og tilbagefald er groet frem i Vesteuropa i løbet af godt og vel 2000 år... Det er ikke en sejr, som er vundet, men en kamp, der stadig går på."

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

De ved vi, der står her i dag. Og det ved alle offentlighedspersoner, der arbejder i det danske demokrati med dens forvaltninger. Det ved alle vi, der ikke tager demokratiet for givet, men arbejder for det og i det hver dag.

Et eksempel på det og en konflikt, som nærmest nu er offentlig, hvis man skal dømme efter, hvor mange der har en mening om det, er de igangværende forhandlinger mellem DBU og kvinde-fodboldlandsholdet. Min første tanke er ikke længere: "Gud ved, hvordan det ender?" Men snarere: "Gud ved, hvor længe de mennesker, der laver et stykke arbejde i denne sag, kan holde til shitstorme og chikaner?" Det kan være svært at tie stille. Men det kunne være rigtig rart, hvis afsenderne, der laver shitstorme, sommetider trak vejret og tænkte: "Hjælper jeg til med at løse noget som helst ved at sætte

mig til tastene og råbe og smide ukvemsord på Facebook? Eller får jeg bare afløb for min egen frustration?" Internettet er ikke i sin barndom mere, men det er godt nok i puberteten!

Vi er alle forskellige. Men vi har en fælles base i forskelligheden, et fælles råderum, der ikke må overtrædes. Det råderum, vi har, er den danske grundlov og den lovgivning og de betænkninger, der har fulgt med siden 1953. Hvis man tror sig bedre end andre, og hvis man derfor handler udenfor det råderum, så er man kriminel. Råderummet er vores nuværende grundlov og loven i det hele taget.

I Danmark bor vi ca. 5,7 millioner mennesker, og nogen skal tage ansvar. Vi gør det alle sammen i forhold til venner – og rigtig mange gør det også i det offentlige, arbejdsmæssige liv.

Men respekten for hinandens forskellighed og arbejde falder og falder. Respekten for lærerens arbejde med børnene falder, socialrådgiverne har vagter til at passe på sig, mens de udfører deres arbejde. Kassedamer bliver overfuset og chikaneret. Den lille racisme og den store racisme er til stede. Ukvemsord fyger ud af munden på alt for mange. Jeg er så gammel, at jeg kan huske diskussionen om, hvorvidt betjente skulle være bevæbnede med pistoler eller ej. I dag er det en trist selvfølge, for overfor dem er respekten også faldet.

Og så er der politikerne. 4 ud 10 politikere bliver i dag chikaneret ifølge Altinget.dk. Den første voldsomme oplevelse, jeg havde af det, var i 2005, da den første integrationsminister, Rikke Hvilshøj, blev chikaneret på det absolut groveste. Måske kan nogen huske

det, og uanset partifarve og holdninger til hendes arbejde var det en meget sort dag for demokratiet.

Fra det yderste højre til det yderste venstre har partierne valgt de bedste kandidater til deres politik. Ikke kun for deres, men også for alle andre borgere skyld, må vi sige stop. Ingen må chikaneres, og slet ingen må chikaneres fra deres bestilling.

Når jeg kigger ud over de forsamlede i dag, bliver jeg fuldstændig overbevist om, at vi er de mange, og de, der terroriserer, er de få.

Men de få skal blive færre!
Ingen vil chikaneres til at tie stille!
Ingen skal chikaneres til at skifte holdning! Til dem der chikanerer: Kom ind i kampen - det er demokratiet, der styrer!

MEN DE FÅ SKAL BLIVE FÆRRE!
INGEN VIL CHIKANERES TIL AT TIE STILLE!
INGEN SKAL CHIKANERES TIL AT SKIFTE HOLDNING!
TIL DEM DER CHIKANERER: KOM IND I KAMPEN
- DET ER DEMOKRATIET, DER STYRER!

BODYGUARD BULLET

af Niclas Mejer Nielsen, højskoleelev

05

[Vers: Am|Em]
Legs bend like a loaded gun
An elephant ready to jump
A spring in his step
Quality parchment never age

[Vers: Am|Em]
Legs bend like a loaded spring
An elephant ready to jump
A spring in a gun
Quality parchment missing a page

[Omkv: G|D|Am7|C]
In olden times
In times of smiles
He lost his time
His soul must fly

[Vers: Am|Em]
With the intention of a life to claim
Bad guy taking his aim
He gave it no thought
Jumping in front of a bullet
Fired was the shot

[Omkv: G|D|Am7|C]
In olden times
In times of smiles
He lost his time
His soul must fly

[Omkv: G|D|Am7|C]
In olden times
In times of smiles
He lost his time
His soul must fly

Hvad er uddannelse uden dannelse?

HVAD ER UDDANNELSE UDEN DANNELSE?

af Emil Bech Jensen, højskolelærer

Verden har udviklet sig meget de sidste par årtier og udvikler sig stadig. Vi lever i en globaliseret verden, der er blevet meget mindre, end den førhen har virket. Med udviklingen er fulgt en debat om det danske demokrati. Er demokratiet i krise?

Et velfungerende demokrati består af en treenighed af medierne, politikerne og borgerne. Jeg ser udfordringer ved alle tre. Nyhedsdækningen er enorm og konstant. Men måske også for konstant, når man ser på indholdet.

Det handler mere om, hvor hurtige medierne er med nyheden end selve kvaliteten af nyheden.

Regeringernes valgløfter bliver brudt gang på gang, og senest er sagen om

Inger Støjbergs usande forklaringer i forhold til sagen om tvangsadskillelse af unge asylpar med til, at tilliden til politikerne er på sit laveste. Hvorfor overhovedet stemme, når politikerne ikke holder, hvad de lover?

Vores helt egen folkeskole har fulgt med samfundets udvikling. Det er helt naturligt. Men den naturlige udvikling behøver ikke altid at være den rigtige udvikling.

Ifølge CBS-professor Ove Kaj Pedersen bevægede samfundet sig i starten af 90'erne ind i en ny epoke. Man gik fra velfærdsstaten til konkur-

rencestaten. Han peger på, at en af de største forskelle på velfærdsstaten og konkurrencestaten er, at man i velfærdsstaten brugte meget energi på at skabe lighed mellem mennesker og demokratisk forståelse, hvorimod man i konkurrencestaten stræber mod at være konkurrencedygtig i et internationalt perspektiv for at fremme nationale interesser.

Denne udvikling har man i den grad set på folkeskolens udvikling. Der er kommet langt større fokus på tests.

06

MAN HAR FJERNET ORDET DANNELSE FRA UDDANNELSE, OG HVAD HAR MAN TILBAGE? UD!

Kommunalt og regionalt vælgermøde i kunstsalen

Foto: Andreas Randa

Foto: Andreas Randa

Flere og flere stræber efter topkarakteren for at komme ind på drømmestudiet som jurist eller arkitekt. Arbejdsløsheden er stor hos nyuddannede akademikere og lav hos nyuddannede tømrere og elektrikere. I folkeskolen har man lavet PISA-tests, der skal sammenligne danske elevers færdigheder med udenlandske elevers færdigheder. Til hvilken nytte? Grisen bliver jo ikke tungere af, at den bliver vejlet.

Samfundsdebattør og forfatter Knud Romer sagde følgende i Debatten på DR2:

"Man har fjernet ordet dannelse fra uddannelse, og hvad har man tilbage? Ud! Ud på arbejdsmarkedet, hvor vi kan opfylde vores funktion som funktionærer og lønarbejdere!"

Jeg er fuldstændig enig med Knud Romer. De danske elever bliver forberedt til arbejdsmarkedet og ikke til livet.

Nu arbejder jeg på Vrå Højskole som underviser i dansk som andetsprog og underviser i faget dannelse. Jeg har lige rundet mit første år som højskolelærer. Det er noget helt specielt at være en del af højskolekulturen. Hele højskolekulturen og dens betydning for samfundet er fascinerende for en samfundsfagsnørd som mig. En af de ting, Vrå Højskole kan, er igennem dannelsesfaget og faget News at sætte fokus på demokratisk dannelse. Højskolen forbereder til livet.

Hvis demokratiet virkelig er i krise, så er det især nu vigtigt at sætte fokus på demokratisk dannelse. Det kan jeg gøre som højskolelærer. Jeg kan helt uden at give karakterer være med til at danne vores elever til stillingtagende og kritiske medborgere i et demokratisk Danmark. Det er da meget fedt!

Foto: Daniel Aslak

GRUNDLOVSTALE

af Per Clausen, Enhedslisten

Her er den grundlovstale, jeg havde planlagt at holde. Som sædvanlig faldt det lidt anderledes ud i virkeligheden.

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

Ikke ord om Støjberg. Andet end en erindring om, hvad jeg havde mulighed for at sige til Helle Thorning, lige da hun var blevet statsminister. Husk, at ministre ikke må bryde loven eller lyve over for Folketinget, så er de ikke længere ministre. Sådan er det forhåbentlig stadig. Ellers må vi jo svare som Gandhi gjorde, da han blev spurgt

om, hvad han syntes om den vestlige civilisation, når vi spørges om, hvad vi mener om borgerlig eller politisk anstændighed? Han svarede, at det ville være en rigtig god ide.

I Danmark har vi nok vænnet os til at opfatte demokrati, ytringsfrihed, stemmeret til alle osv. som en selv-

Foto: Søren Schnoor

følge. Men det er det ikke, og det har det aldrig været. Kongen "gav" ikke en demokratisk grundlov i 1849. Han blev presset til at indføre demokratiet af en aktiv befolknings krav og aktivitet. Det skete først efter, at Orla Lehmann i en henvendelse til kongen havde truet med "fortvivlelsens selvhjælp". Ikke nogen isoleret dansk begivenhed. Revolutionerne rullede hen over Europa. Kongehusene stod overfor valget mellem at give demokratiske indrømmelser eller at forsvinde.

Demokratiet blev heller ikke sikret i 1849. Kun et meget lille mindretal af formuende mænd havde stemmeret, og det var stadig kongen, der udpegede regeringen – i strid med flertallet i Folketinget. Det blev først ændret i 1901. Også dette skete efter mange års folkelig politisk aktivitet. Det var i denne periode, at

Venstre oprettede skytteforeninger og forberedte sig på et væbnet opgør med Højre-regeringen. Store grupper af den voksne befolkning havde ikke stemmeret. Arbejdere og kvinder fik først stemmeret i 1915 efter mange års aktiv kamp fra kvindebevægelsens og fagbevægelsens side.

Dette grundprincip, at folket valgte et Folketing, og dette vedtog lovene og udpegede en regering, blev dog antastet mange gange. Mest dramatisk ved kongens forsøg på et kup i 1920. Det blev slået tilbage af demonstrationer og strejker. Vi fik ikke demokratiet som en gave. Vi tilkæmpede os det.

07

Sådan er det stadig. Demokratiet skal der kæmpes for hver eneste dag. Stigende ulighed og voksende fattigdom fører ikke bare til forskellige livsbetingelser, som sær-

ligt rammer børnene, hvor mulighederne for at få uddannelse og arbejde begrænses for børn af de fattige.

Den voksende økonomiske ulighed betyder også, at den økonomiske magt koncentrerer sig. Det har konkrete konsekvenser for masser af mennesker hver dag. Vores mulighed for at træffe de beslutninger, vi synes er de rigtige, begrænses af, at vi også skal tage hensyn til investorernes interesser. Tydeligt ser vi det, når man diskuterer planerne for en bys udvikling. Hvor mange aalborgensere skal der f.eks. til at matche en enkelt stor økonomisk investor som Enggaard?

Befolkningens indflydelse på investeringer i arbejdspladser og produktion

er heller ikke stor. Demokratiet er reelt fraværende i forhold til styringen af økonomien. Vi har stadig banker, der er så store og har så stor betydning i forhold til samfundsøkonomien, at man ikke kan lade dem gå fallit. Derfor tales der om den nødvendige økonomiske politik. Det handler om, at staterne konkurrerer om at give investorerne de bedste muligheder for at tjene penge.

Vi har brug for at få mere demokratisk kontrol med økonomien. Ikke mindre. Også derfor skal vi holde op med at sælge virksomheder som DONG. Vi skal skabe bedre vilkår for medarbejderejede virksomheder og folkeligt medejerskab. Det kan lade sig gøre. Efter en stor indsats af lokale borgere

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

Når fattigdom og ulighed vokser, opstår næstehjælperne...

er det lykkedes at presse Vattenfall til at acceptere et stort lokalt medejerskab i vindmøllerne på Nørrekær Enge.

Det har altid været det folkelige engagement og den folkelige aktivitet, der har ført til forbedringer. Uden denne deltagelse havde vi aldrig fået demokrati. Vi havde aldrig fået opbygget solidarisk velfærd. Vi havde aldrig fået en gratis folkeskole eller gratis sundhedsydelser. Vi vil skabe bedre – ikke dårligere vilkår for vores børn.

Det var de folkelige kræfter og ikke eliten, som forhindrede, at vi fik atomkraft i Danmark – og i stedet fik sat fokus på udbygningen af vedvarende energi. Det var et folkeligt kommunalt oprør med deltagelse af almindelige borgere, offentligt ansatte, fagforeninger og politiske partier, der sidste år tvang Løkke til at opgive planerne om et årligt omprioriteringsbidrag, som yderligere ville sætte gang i udhulingen af kommunernes økonomi.

I år ser vi et oprør mod de konstante krav om effektiviseringer på vores sygehuse. Vi ved ikke, hvordan det ender. Men vi ved, at udviklingen i vores herlige landsdel og land sikres gennem vores eget engagement. Det er vores krav til sunde omgivelser, sikring af natur og miljø og gode fremtidsudsigter for vores børn, som skaber rammerne for udviklingen i Nordjylland.

Når samfundet svigter. Når fattigdom og ulighed vokser, opstår næstehjælperne, som både yder konkret hjælp til de reformramte og organiserer protester mod urimelighederne. Når flygtningene kommer til vores byer, opstår Venligboerne og andre grupper af frivillige, som hjælper med at tage imod dem. Fællesskab fungerer. Og når vi står sammen, kan vi forhindre, at pengene løber med hele magten og al æren.

Det er bl.a. det, vi fejrer grundlovsdag.

BILLEDER FRA NATURMØDET OG KULTURMØDET

Foto: Søren Schmöer

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

Kære ungdom!

KÆRE UNGDOM!

af Sofie Nielsen, højskolelærer

Du har ret. Livet skal give mening. Men det er ikke mig, der kan give dit liv mening. Det er dig selv.

Du har ret. Det er et hamsterhjul. Men sætter du dig ned, bliver du mere svimmel end at løbe med rundt. Du skal bare finde det tempo, der passer dig.

Du har ret. Det gør ondt. Verden ser ud til at stå i flammer. Men du kan tage en vandslange i hånden og være med til at slukke bålet. Du betyder noget for udfaldet i det store regnskab.

Du har ret, når du siger, du ikke bliver set og hørt. Men hvem ser du? Og hvordan vælger du at møde andre mennesker?

Du har ret, når du siger, du måske aldrig fik det lært, fordi jeres generation kun lærte at se indad.

Du har ret. Vi ser dig som en diagnose, fordi du opfører dig som en. Vil du vise os, hvem du er uden dine bogstaver som skjold?

Du har ret. Der stilles store krav. Men hvilke krav stiller du selv? Til os og til andre, til dig selv?

Du har ret. Alle voksne siger det samme. Psykologer, psykiatere, lærere, forældre, socialrådgivere. Måske nogle af dem har ret, måske tager alle fejl? Måske du kan ændre det, du siger?

Du har ret og er på rette vej, hvis du løfter dit hoved og kigger ud.

Foto: Cilia Bisgaard Ebbesen

Holder balancen imellem at være i verden og til at agere i verden.

Trækker vejret og slipper det, du tror, er dit jeg. Lad der være plads til fornyelse og lav flotte hylder indeni til det, du bedst kan lide ved dig selv.

Løft hovedet og se på mig. Se på mig, og så ser jeg dig.

Kære ungdom!

Jeg kæmper ved din side. Jeg har det ligesom dig. Du må opfinde de våben og tryllestave, der hjælper dig til at kigge op.

Du er et menneske, og mennesker er vilde og stærke.

Så løft hovedet og se på mig. Se på mig, og så ser jeg dig.

Kærlig hilsen Lemon

NÅR KROPPEN EJ ER ET HYLSTER BLOT

af Nils Norholm, højskolelærer

I den moderne verden, hvor alting skal gå så hurtigt, og man hele tiden skal træffe et valg om, hvad det næste skridt i livet kan være, kan det indimellem være svært at huske at være et helt menneske. Vi suser afsted for at være med på det nyeste i forsøget på ikke at være udenfor.

Vi har så travlt med at passe ind, at vi glemmer at passe på os selv. Hovedet, hvor alle disse processer foregår, bliver fremmed for vores krop, som på sin side føler sig overset og begynder at fortælle dette gennem smerter, dårlig fordøjelse, træthed og meget andet. Der opstår en manglende forbindelse og forståelse mellem hoved og krop. Vi glemmer det gamle ord om en sund sjæl i et sundt legeme.

Gennem det sidste år har vi på Vrå Højskole valgt at sætte fokus på dette gennem faget Kropskultur. Navnet giver lidt association til hård fysisk udfoldelse og megen sved og smerte. Sådan er det ingenlunde. Vi sætter fokus på den hele krop, og hvordan den kan hjælpes til at være den bedste støtte for os og vores hoved. Lidt for sjov kalder vi faget "endorfinklassen", fordi vi undersøger, hvordan vi ad naturlig vej kan få kroppen til at give os velvære gennem endorfin, i stedet for at vi "belønner" os med andre ting som mad, slik, drikkevarer og smøger.

Vi sætter stor pris på at have det godt og have en fornemmelse af, at hoved og krop samarbejder om en fælles følelse af velvære. Vi undersøger forskellige måder at vedligeholde og belønne kroppen og hovedet på ad naturlig vej. Vi starter med at finde ud af, hvad vores krop behøver for at kunne fungere. Hvordan udnytter den de ting, vi putter i den? Hvad har den brug for? Og måske navnlig: hvor meget har den brug for? Vi arbejder med at forstå, hvordan kroppen fungerer. Og hvad sker der, når den ikke fungerer?

Vi ser på kroppens anatomi og fysiologi. Vi laver forsøg om, hvordan kroppen nedbryder og udnytter det, vi byder den. Og måske vigtigst af alt prøver vi forskellige metoder til, hvordan vi kan skabe et godt forhold til vores krop gennem simple, billige og let tilgængelige tiltag. Vi afprøver hjemmelavede cremer, hjemmelavede juicer og smoothies. Vi arbejder med velvære i form af fodbad, håndbad, ansigtsmasker og bodyscrubs. Vi

09

Foto: Andreas Randa

arbejder med afspænding og afslapning, og vi laver sjove forsøg med mad og drikke.

Vi undersøger, hvad det betyder at spise forskellige madvarer. Hvad det betyder, om vi får de vitaminer og mineraler, vi har brug for. Hvilke konsekvenser det har, hvis man kun spiser en meget ensartet kost, samt hvilken konsekvens det har for kroppen, at man indtager meget alkohol, sukker eller f.eks. tobak.

Vi starter med at være blot to celler, som smelter sammen og bliver til et helt menneske. Og det første lange stykke tid af vores tilværelse fungerer vi som en sammenhængende organisme, hvis formål det er at have det

bedst muligt og udvikle sig til at blive det menneske, det fra begyndelsen var meningen, vi skulle blive. Først når omgivelsernes krav, forventninger, rammer og muligheder begynder at forstyrre os, sker det ofte, at vi forsvinder op i beslutningsprocesser, ambitioner, bekymringer og jagten på det, vi tror, er lykke. Alt kommer til at foregå i hovedet, og vi bliver døve og blinde for de signaler, vores krop prøver at sende.

Vi vil meget gerne være med til at skabe de bedste muligheder for vores elever til at være hele mennesker med krop og sjæl, så vi kan omskrive det gamle ord til at være: et helt menneske i et helt legeme.

KUNSTEN AT LAVE LORT MED VILJE

af Emil Schildt, højskolelærer

10

Jeg har fotograferet i mere end 35 år og har naturligvis i den periode lavet et hav af billeder. I mørkekammeret, som i perioder har været som mit andet hjem. Jeg elsker den lidt tunge luft af fiksér. Det lugter af kreativitet. Men jeg har altid haft det store problem, at jeg ikke har kunnet sælge mine billeder. Fik jeg spørgsmålet: "Hvad skal det koste?", så har jeg mere end ofte svaret: "Det må jeg lige tænke over" – og så håbe, "kunden" ikke kom tilbage.

Jeg havde i et par år, da jeg boede i Aarhus, en lille forretning. Og selv der havde jeg problemer med salg. En årsindkomst på 32.000 fortæller om det. Det krævede en god bank og en sød mor. Derimod har jeg aldrig været bange for at forære billeder væk. Det føles godt, men er jo ikke god forretning.

Siden år 2000, hvor jeg startede heroppe med løn og det hele, har jeg jo så ikke haft nøden til at sælge, så det hjalp ikke på det talent. Jeg er faktisk blevet taget i at prøve at prutte min egen satte pris ned foran en potentiel køber!

Men jeg har som nævnt lavet mange, mange billeder i årenes løb, og de fleste har så akkumuleret her i mit hjem. Skuffer og kommoder er fyldt til randen. Når jeg en gang imellem går igennem nogle af de skuffer, dukker der billeder op, som jeg ikke har nogen

erindring om, at jeg har lavet, eller hvad modellen hed. Hvilket måske er naturligt nok, når man tænker på årene, der er gået.

Udstillinger har jeg lavet. Ikke mange, men nogle. Sidste sommer sad jeg og snakkede med min ven og tidligere lærer her på skolen, Mogens Andersen, der, som mange vil vide, nu er en fremragende maler. Vi snakkede om, at det måske kunne være sjovt at lave en udstilling sammen i skolens store kunstsal. Det blev en aftale, og en billedhugger, Morten Lykke (tidligere kollega), blev så den, der repræsenterede den tredimensionelle kunst.

Det blev, syntes vi alle tre, en rigtig god og stor udstilling. Mine fotografier spejlede sig smukt i Mogens' smukke malerier, og Mortens kunst gav det hele en lidt mere nutidig klang. Der var masser af mennesker til ferniseringen. Mange flere, end vi havde håbet på.

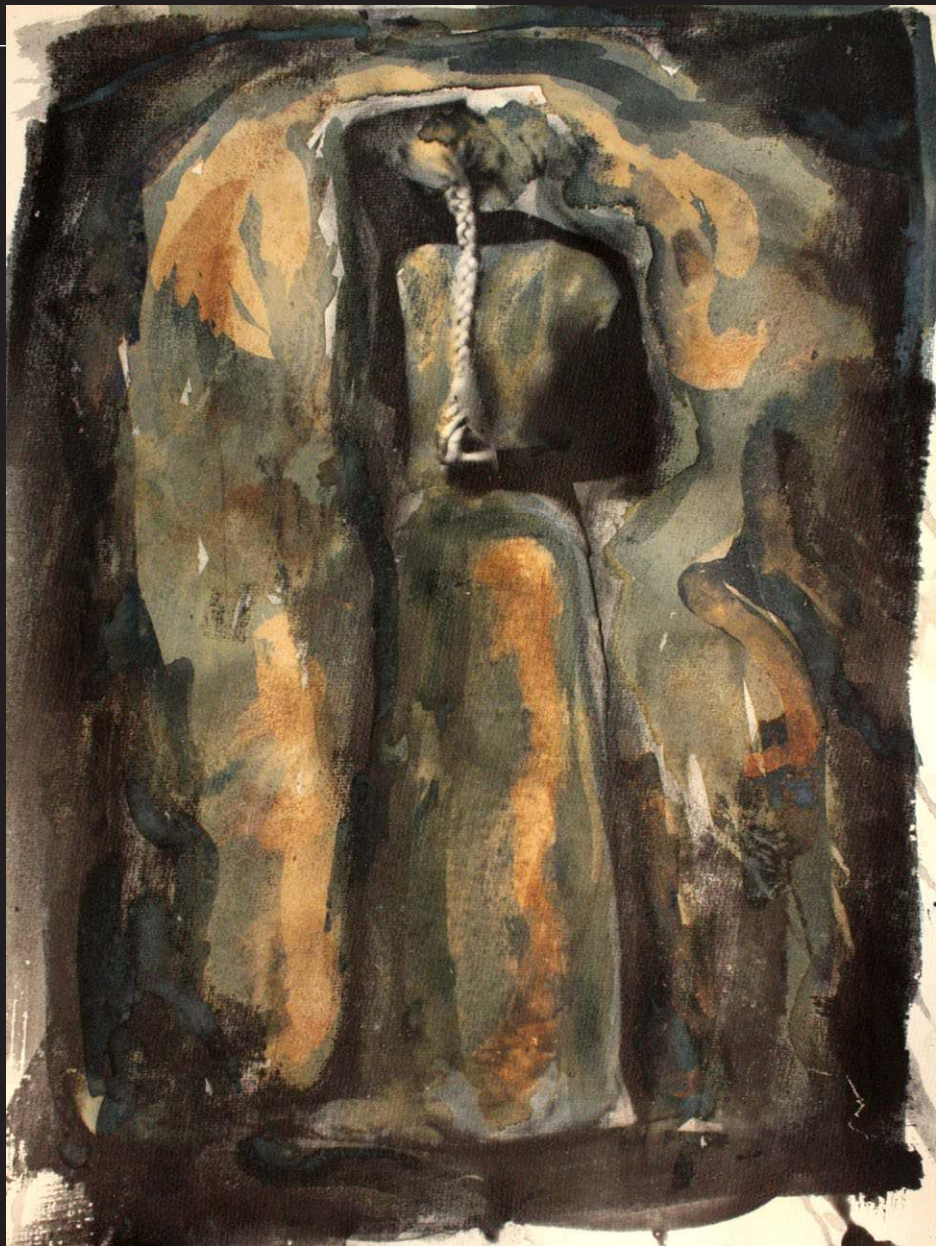

Foto: Emil Schildt

Min tvillingebroder havde taget sine to sønner med fra Hadstenkanten. En kinesisk elev spillede smukt på flyglet, og køkkenet havde lavet fantastisk mad, man kunne tage fra. Alt var godt.

Det skulle ændre sig! Men ikke nødvendigvis til det værre. Sidst på eftermiddagen var min bror med familie og jeg gået hjem og slappe lidt af, da der pludselig blev banket højlydt på døren. Ind kom en for mig ukendt mand. Han præsenterede sig som en gallerist og spurgte, om jeg var repræsenteret.

Da jeg benægtede, næsten råbte han: "Fremragende! Heller ikke i udlandet?" "Nej." "Endnu bedre! Du skal repræsenteres af mig!" Vi aftalte et senere møde, og væk var han. En uge senere kom han tilbage. Jeg havde fundet nogle billeder frem, som han kunne se på.

Han er en meget begejstret mand. Har aldrig tid til at sidde ned eller til at drikke en kop kaffe. Han så på nogle billeder, og så spurgte han: "Hvad skal dét der koste? Og dét der?" "Det ved jeg da ikke," svarede jeg, og så greb han sig til baglommen og tog et bundt pengesedler op og begyndte at smide den ene tusindlap efter den anden på bordet. "Dette er bare begyndelsen," sagde han, da han forlod huset. Og det var det.

Han elsker klart mine billeder, men var dog ikke glad for mine lidt gammel-dags indramninger. Så han indrammer

dem nu i smukke, stramme rammer med museumsglas. En ret dyr løsning, men han var overbevist om, at det var det hele værd. Og der er noget, der tyder på det.

I marts var der en kunstudstilling i Aalborg, hvor gallerister fra Jylland og Fyn præsenterede deres klienter. De fleste repræsenterede flere kunstnere, men der var så en afdeling, kaldet "Solo", hvor der kun var én kunstner repræsenteret. Og der valgte han at vise mig frem. Jeg fik senere at vide, at de andre gallerister, uagtet at de kunne lide mine billeder, var helt uforstående over hans valg. "Dette er Danmark. Fotografi kan ikke sælges i Danmark. Ved du ikke det?" spurgte de.

Well. Da jeg nervøst kom derned et par dage senere, ventede der mig noget af en overraskelse. Ikke nok med, at det er mærkeligt at se sine egne billeder i "fremmed" indramning, og uden at have haft indflydelse på udvalg og ophængning. Men der var røde prikker alle vegne. Høje priser (syntes jeg), men solgt, det blev de.

Og nogle takkede mig for at have fået muligheden for at købe et billede. Taknemmelighed fra købers side? Det havde jeg ikke ventet. En kvinde kom, stoppede op ved et stort billede af en mund, og begyndte at græde. "Det billede har jeg ventet på i hele mit liv," sagde hun. TV2 kom hen og aftalte et halvtimes portræt af mig. Så det var en stor oplevelse.

Foto: Emil Schildt

Og han er ikke bange for at overdrive. Denne sætning fra hans mund fik mig øjeblikkeligt til at føle mig som part af en ny dansk folkekomedie: "Emil, du skal vide: *Ja*, jeg har Kvium i min stald, men *du* er mit hovednavn."

For ikke så længe siden fik jeg besøg af ham. Da han alligevel var her, ville jeg vise ham et mysterium of sorts. Jeg har prøvet at lave billeder på lærred. Ret store. Først putter jeg en hvid grunder på og derefter flydende

emulsion, som, når det er tørret, nu virker som et hjemmelavet fotopapir. Et par af disse billeder var jeg ikke tilfreds med. Der var for mange fejl på billederne.

Men så tænkte jeg, at flydende emulsion faktisk bare er husblas med kemi i. Så burde jeg bare kunne putte varmt vand på og dermed bortsmelte billederne. For så at prøve med et nyt billede. Til min store overraskelse var det mig ikke muligt at fjerne billederne helt.

Fotografi kan ikke sælges i Danmark. Ved du ikke det?

Ved til dato ikke, hvordan det kan være. Så motiverne var stadig synlige, selvom de var meget svage. Lidt ligesom et billede, der er fundet under lag af kalk i en gammel kirke, før man har restaureret dem. Syntes det var lidt sjovt, så jeg fortalte ham historien, sådan lidt for sjov.

Hans reaktion kom noget bag på mig: "Fantastisk. Dét skal jeg have!" til det første. Til det andet, hvor der var rester af vandfarve på (hvordan man ikke kan fjerne vandfarve med vand, har jeg stadig ikke fattet): "Verdensklasse!" næsten råbte han. What?

Jeg fortalte ham om mine planer om at lave nye billeder ovenpå disse, men han var ubøjelig. Dem her kunne han sælge. Motiverne var torso-portrætter af to forskellige piger med blottet bryst. "Kan du ikke se? Hvis du laver et knivskarpt billede med dette motiv, så er det meget sværere at overtale fru Nielsen om, at hr. Nielsen bør købe det."

"Aah," svarede jeg. "Jeg har nu fundet nøglen til din hjerne." "Hvad mener du?" svarede han. "Du vil ha' mig til at lave lort med vilje!"

Han forklarede mig, at dette ikke var sagen. Men set med strenge fotografiske briller, så var disse to ommere. Havde mine elever præsenteret mig for sådan en kvalitet, så havde jeg trøstet dem og bedt dem om at øve sig lidt.

Så her er problemet: Jeg ved, hvad han godt kan lide. Ofte, men ikke altid, er vi enige. Men der har sneget sig en lille slange ind i paradiset. Jeg er begyndt at tænke på, hvad han kan lide, og det går ikke! Jeg er nødt til kun at lave billeder, som jeg vil lave dem. Kan han lide dem, så er alt godt. Kan han ikke, så er der ikke noget at gøre ved det.

Nemt sagt. Har ikke været i mørkekammeret siden juli, hvor vi nu har november.

DER HVOR LYSET SKU' HAVE VÆRET

af Cille Rasmussen Eg, Maria Arnadottir Thøgersen,
Asger Frederiksen (højskoleelever)

En forvirret zone
der, hvor lyset sku' have været
Et tabt område
der, hvor lyset sku' have været
Distraheret af mig selv
der, hvor lyset sku' have været
Jeg mistede min glød
der, hvor lyset sku' have været

Kom tag min hånd
Kom vis mig vejen hjem igen

En søvnløs nat
der, hvor lyset sku' have været
En regnvejrsdag
der, hvor lyset sku' have været
Et tankespind
der, hvor lyset sku' have været
Den forsvundne tid
der, hvor lyset sku' have været

Kom tag min hånd
Kom vis mig vejen hjem igen

Jeg mangler din hånd
der, hvor mørket overtager
En livsglæde
der, hvor mørket overtager
Et fælles løfte
der, hvor mørket overtager
Du er mit håb
der, hvor mørket overtager

Kom tag min hånd
Kom vis mig vejen hjem igen

TILBAGE TIL BARNDOMMEN I VENDSYSSEL

af Helle Møller Riis, højskolelærer og pr-medarbejder

Denne sommer havde jeg igen fornøjelsen af at være medarrangør og lytter til fortællefestivalen Story-IN. I 48 timer den 21.-22.-23. juli blev der fortalt historier i og omkring Vrå Højskole af mange forskellige mennesker og i alle mulige genrer.

For mig personligt var lørdagens særprogram "Børn af Vendsyssel" et højdepunkt.

Et program, der hyldede vendelboen: Dialekten, humoren og det særlige sindelag og de mange historier, der præger og samler os nord for fjorden.

Jeg er selv vendelbo fem generationer tilbage. Jeg er vokset op på Møllegården i Købsted, nordvest for Vidstrup og sønden for Tornby, hvor der (næsten) åltier blæste fra vest. Vinden gjorde cykelturene til skole lette, og dem hjem mier træls. Men cykle gjorde jeg, og i stort set ålt slaws vej.

Som landmandsbarn har jeg brugt månnæ timer i stalden og i marken, og jeg har via mine forældre og mine bedsteforældre mødt de lokale bønder. Jeg har lært deres sprog og særlige koder at kende, og jeg er stolt af, at min far stadig taler flydende vendelbomål.

Derfor var det jøvnt for mæ at se og høre Søren A. Larsen fra Vendsyssel-gildet, der optrådte som den første på "Børn af Vendsyssel-scenen".

Endnu bedre var det, at min mor og far sad ved siden af mig. Søren var fra Vidstrup og var netop en af de "barndomsbønder", som mine forældre og lokalsamfundet havde introduceret mig for. Ud over det var han også en towli gu fortæller.

Når jeg skriver "var", så er det fordi, Søren ikke længere er iblandt os. Han gik bort efter kort tids sygdom i efteråret, og måske vidste han allerede denne julidag på Vrå Højskole, at hans tid var ved at rinde ud. Måske ikke. Men han vidste i hvert fald, at han havde salen med sig. Hans dialekthistorie gik rant eij hos de mange lyttere, der sad tæt bænket i højskolens foredragssal.

Jeg var selv fanget fra første minut og følte en hielt særlig form for fællesskab med de andre, der sad i salen. Lyden af vendelbomålet, dets under-

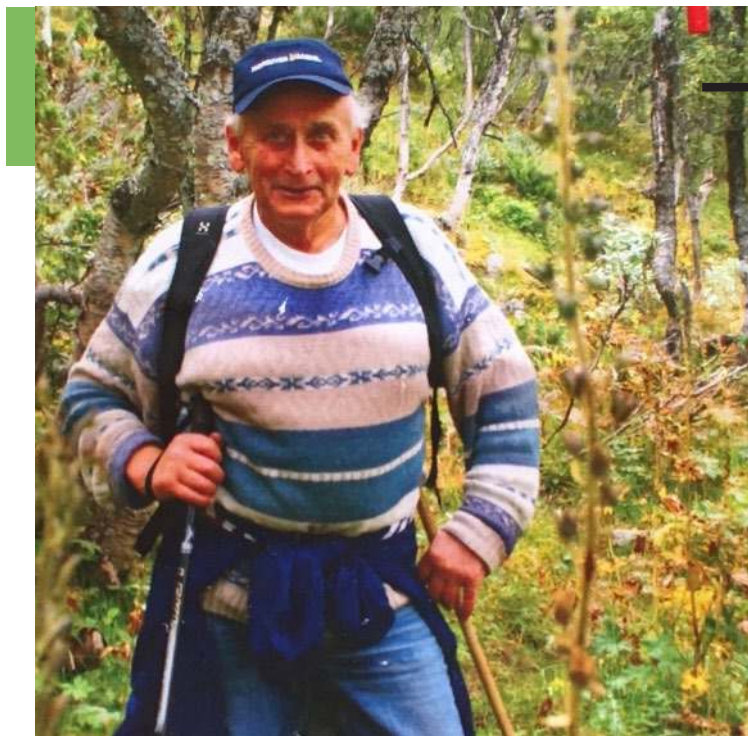
drivende beskrivelser og tørre humor, tror jeg for mange af os er lyden af vores barndom. Jeg var i hvert fald sendt tilbage til mine forældres spisebord på Møllegården, hvor møde kaffe er drukket, mange mennesker har kigget spontant forbi, og hvor der er blevet fortalt en diel historier. Nogle tættere på sandheden end andre. Dialekt, og vendelbomål især, er for mig lyden af at høre til. Det at blyw klår øwer sine sproglige rødder.

Flere af lytterne og fortællerne på "Børn af Vendsyssel" bor ikke længere heroppe. De er flyttet sydpå, til Fyn eller måske til Sjælland som eksem-

pelvis fortæller Mariane Josefsen og sanger Per Worm, der også gjorde det fremragende på Story-IN. Men fælles for os alle den dag var, at vi var kommet hjem. Hjem til lyden af Vendsyssel. Hjem til barndommen.

Jeg vil gerne takke for alle historierne, både de gamle fra min opvækst og dem, jeg fik i juli med Story-IN og "Børn af Vendsyssel". En særlig tak til Søren A. Larsen. Æret være hans minde.

Foto: Helle Møller Riis

12

WALKOMMEN TE' VENDSYSSEL

Mel.: "Det syder af fusel og --- (Jeg bor her i Stenhøj)
Tekst: Eigil Jensen 2017

- 1) I Vendsyssel hår wi en gu' tradition
om så mæ ær ej'føj, eller mæ ær "klon".
Wi tsjikker folk an, så'nt som wi hår for skik,
men ær ålstens parat med dæj hersens replik :
: Walkommen te Vendsyssel hvar å især
hwænhæ'n I end kommer frå - fjern eller nær,
Walkommen det bruger wi tit og fordi,
det får folk te å ko'em så'nt lidt ti'er forbi.:
- 2) Wi leg'er we Kattegat og Jammerbugt,
å språg'e ka lyj li'som no', mæ hår slugt,
fra Løkken te Sæby, frå Tvæ'stæ til Hals
lyjer li'godt te å'el akkurå't dæj her wals :
: Walkommen te Vendsyssel hvar å især
- 3) Si, Vuergård's histori ka mærkes som om
at Roms Colossæum låw slæt int i Rom,
men sku hon no vis' sæ, he' Ingeborg Skeel,
wil hon sikkert spontant sy'ng så'nt hielt å sæ si'el :
: Walkommen te Vendsyssel hvar å især
- 4) I Frederikshavn ræjjer svensker' omkring
å smitter mæ "kroner", å det' int så ri'eng,
å hwis no ha'em Torenskjål, haj war i by'j
så wil' haj mæ sin garde nok skro' l høwt i sky :
: Walkommen te Vendsyssel hvar å især
- 5) På Skawi dæ'r hår di i Gren i no wå'j,
å di hår' æn mi'el som Sahara mæ såv'j.
Frå tårn't, det dær ha'e æn tsjærk, der ær væk
lyjer sikkert - skønt org'elt er væk - dæj "musæk" :
: Walkommen te Vendsyssel hvar å især
- 6) I Hirtshals dær hår di æn vesterhavs-havn,
der tå'r mænne nordmæj'r tæt eej te se'j favn.
Frå Nordsømusæe, men det ær å gæt -
synger klumpfisk og sæler dæj hær som duet :
: Walkommen te Vendsyssel hvar å især
- 7) Frå Løkken dæ'r si'r mæ te Børglum i øst,
te kløstre dær ær som i strajklit pompøst.
Hwis ha'm Stygge Krumpen sku wi's sæ - lidt blij -
mæsser haj sikkert, før' i haj starter en strij :
: Walkommen te Vendsyssel hvar å især
- 8) I Blokhus, der lig'er ve Jammerbugts straj,
dær hår di å Fårup mæ jet Sommerlaj,
Hær ka mæ hø'r Ug'el å Egern å Rø'v
i æn skov-symfoni, si'el om tonen er skøv :
: Walkommen te Vendsyssel hvar å især
- 9) Si, som "nationaldrik" ær bjæsk'en vå's wæn;
nær dæj ær på bur'e ijen å ijen,
så stemmer si'el gæster frå søjenfjords i,
så det gjalder, på vå's "nationalmelodi" :
: Walkommen te Vendsyssel hvar å især
hwænhæ'n I end kommer frå - fjern eller nær,
Walkommen det bruger wi tit og fordi,
det får folk te å ko'em så'nt lidt ti'er forbi.:

TO PROFILER MED 10 ÅRS ERFARING PÅ VRÅ HØJSKOLE

Da Vrå højskole for 10 år siden skulle i gang igen for alvor, gik en ung mand rundt i sin fritid på højskolen. Han var korleder for det lokale kor og jazzeks-pert. I dag er han leder af højskolens store musikafdeling. Det er i kraft af Anders H.U.'s engagement i højskolen, musikken og ledelse, at vores musiklinjer i dag står med stor faglighed - og at vi er helt fremme i skoene på det musikalske og teknologiske felt.

Med sit lyse sind, dybe engagement og faglighed indenfor fashion og design har Lene Schøning Bruun ligeledes været med til at puste nyt liv i Vrå Højskoles profil som den kreative højskole. Engagementet og fagligheden har både været rettet mod den enkelte elev, holdet og højskolens ve og vel.

Stor tak og tillykke med jubilæet.
Redaktionen

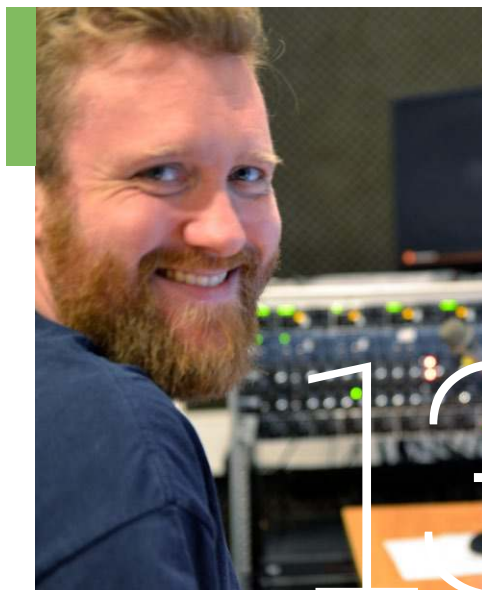

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

Foto: Cilia Bisgaard Ebbesen

MØNSTERBRYDER - I FORTIDENS SKYGGE

af Rebecca Maria Starup Gaust, højskoleelev

Anden Verdenskrig, Flammen og Citronen. For nogen er dette et overstået kapitel. For mig er det en del af grunden til den person, jeg er blevet til. Jeg er oldebarn af redaktør Gaust, leder af stikkercentralen Teknisk Krystallaboratorium. Den 20. december 1943 blev han henrettet i sin egen lejlighed. Han var én af Flammen og Citronens første "opgaver". Og hvad har det med mig at gøre?

Det øjeblik, hvor min oldefar blev skudt, sad min farfar på sit værelse og kunne se sin egen far blive skudt. Der blev ringet på døren. Min oldefar åbnede døren og blev skudt med det samme. Det førte til, at min farfar efter det havde en masse personlige problemer op igennem årene. Disse problemer blev kun større, da min far kom til verden.

REGLERNE

Min farfar havde efter episoden med min oldefar lavet nogle regler for familien for at kunne leve. F.eks. skulle telefonen ikke tages efter klokken 21, og man måtte ikke forstyrre andre. Det her med at forstyrre andre handlede meget om, at man ikke skulle gå hen til andre og begynde at snakke. De andre skulle selv tage initiativ til at snakke med én. De her regler lever videre i bedste velgående i familien. Reglerne har bl.a. gjort, at jeg har haft rigtig svært ved at kontakte andre mennesker.

SKOLETIDEN

I skolen havde jeg svært ved at være social, fordi det lå så dybt i mig, at jeg ikke måtte tage initiativ til at snakke med de andre. Jeg er endda nået derud, hvor jeg er blevet kaldt arrogant, fordi jeg ikke snakkede så meget med andre. I virkeligheden var det ren høflighed fra min side af.

Det var rigtig svært for mig at få venner i skolen. Helt fra starten af har jeg jo haft min baggrund med. Det resulterede altså i, at jeg ikke havde så mange venner, da det var svært for mig at kommunikere med de andre. Da jeg så kom på HF i Solrød, bestemte jeg mig for, at jeg ville ændre det. Jeg fandt ud af, at når jeg først følte mig tryk med en anden, så havde jeg ikke noget problem med at snakke med dem. Så for mig gjaldt det om at tage det i små skridt. Det sværeste var at tage den første kontakt. Det gjorde nærmest ondt indeni at skulle gå imod noget, der lå så dybt indeni mig. Efter

Fra filmen "Flammen og Citronen"

14

nogen tid blev det nemmere og nemmere for mig. Jeg tager dog stadig mig selv i en gang imellem at holde mig tilbage, da det stadig ligger lidt i min underbevidsthed.

EN GAVE OG EN BELASTNING

Min farfar døde i 1992. Alligevel har han levet videre igennem min far. Min far har selvfølgelig været påvirket af det med min farfar. Men der skete også en masse andre ting i hans barndom, som gør, at han er den far, han er i dag. Jeg har aldrig været i tvivl om, at min far har gjort, hvad han kunne for at være en god far. Men han ved også selv, at han har givet en masse videre til sine børn. En del af hans barndom har gjort, at han ikke altid har været lige nem at være i samme rum med.

Det har gjort, at hver gang jeg skulle ind i samme rum som min far, har jeg

været nødt til at "scanne" min far og derudfra reagere på forskellige måder. Hvis han var i dårligt humør, så blev jeg nødt til at være stille og være meget påpasselig med, hvad jeg sagde, og hvad jeg gjorde. Jeg vidste aldrig lige, hvad jeg ville få smidt i hovedet. Hvis det var en god dag, så kunne jeg bare være mig selv og være i godt humør. Det har været psykisk hårdt at vågne op og ikke lige vide, hvad man vågnede op til.

Det har påvirket mig på den måde, at jeg "scanner" folk og deres humør, når jeg går ind i et rum. Det har både været en gave, men også en kæmpe belastning. Det gør, at jeg er rigtig god til at observere og se detaljer. Ofte kan det også gøre, at jeg observerer alt for grundigt og bruger for lang tid på det.

NUET SOM BASE

En sidste ting, som har påvirket mig meget, er, at jeg igennem min barndom og mine ungdomsår er flyttet en del. Det har gjort, at jeg har svært ved at knytte mig til andre mennesker, fordi det har ligget i baghovedet, at jeg alligevel nok skulle flytte igen. Jeg har haft svært ved at finde en god base. Jeg er meget knyttet til min familie, netop fordi jeg ved, at de altid vil være

der. Jeg prøver at knytte mig til andre og smide den tanke væk, som siger, at jeg snart skal væk fra dem. I den situation handler det i den grad for mig om at leve i nuet. Nyde, at jeg har de mennesker i mit liv nu. I dag er jeg ved at prøve at bryde en masse mønstre. Jeg tror aldrig, jeg bliver helt færdig med at bryde de her mønstre, men jeg har valgt at starte nu.

FAKTA

Teknisk Krystallaboratorium, kaldt TK, var finansieret af nazisterne og beskæftigede sig udadtil med fremstilling af krystaller til brug for telegraf- og telefontjenesten; men var en efterretningstjeneste, som søgte at infiltrere den danske modstandsbevægelse.

Foto: Daniel Aslak

BILLEDER FRA STUDIETUREN TIL PRAG

Foto: Daniel Aslak

Foto: Daniel Aslak

Foto: Daniel Aslak

Foto: Daniel Aslak

15

FRA ERITREA TIL DANMARK

af Merhawi Gebrehiwet, højskoleelev

Jeg hedder Merhawi. Jeg er 18 år gammel, og jeg kommer fra Eritrea. Eritrea er et lille land i Østafrika. Der bor ca. 5 mio. mennesker. Vi taler mange forskellige sprog, men det officielle sprog er tigrigna. Vores nabolande er Etiopien og Sudan. Hovedstaden hedder Asmara, og der bor ca. 804.000. Da jeg boede i Eritrea, boede jeg i byen Shambuko i sydvest-Eritrea. Der er ca. 10.000 indbyggere i byen. I Eritrea er der to religioner: kristendom og islam. Jeg er kristen.

Det eritreiske folk kan ikke stemme på deres regering, så det er meget dårligt. Regeringen er meget diktatorisk, og hvis du spørger, hvorfor regeringen ikke vælter, skal du i fængsel i 20 år. Måske mere. Når eritreiske mænd bliver 16 år, skal de være soldater. Så arbejder de f.eks. ved grænsen ind til Eritrea eller passer på regeringen. Derfor flygter mange til andre lande, fordi det er svært at bo i Eritrea.

Jeg gik i skole fra jeg var 6 år, til jeg var 15 år. Og da jeg var 16 år, rejste jeg til Etiopien. Her var jeg i ni dage. Bagefter rejste jeg til Sudan. Jeg boede i Sudan i en måned, før jeg tog til Libyen. I tre måneder boede jeg i Libyen. Det var meget svært at bo i Libyen, fordi der var krig. Jeg sad i fængsel i to måneder i Libyen og spiste én gang om dagen. Bagefter betalte jeg mange penge til politiet. I Libyen havde mennesker ikke respekt.

Jeg sejlede til Italien. Det tog én dag, og jeg blev i Italien i ti dage i en Røde Kors flygtningelejr. Det var svært for mig. Det var første gang, jeg var i Europa. Heldigvis var der mange mennesker, der hjalp mig. De gav mig mad og tøj. Bagefter rejste jeg til Tyskland. Her boede jeg i to måneder. Men jeg kunne ikke lide Tyskland, så jeg rejste til Danmark.

Jeg fik ophold i Danmark, og nu har jeg været i Danmark i 1 år og 5 måneder. Jeg ville gerne bo i Aarhus eller Randers, men de bestemte, at jeg skulle flytte til Thisted. Nu går jeg på højskole, og det er jeg glad for.

MØDET MED HØJSKOLEN

af Jens-Peter Skagen Bylund, højskolelærer

Medio februar i år havde jeg første arbejdsdag på Vrå Højskole. Jeg kom med et billede af, hvordan det var at være elev på en højskole. Det viste sig hurtigt, at det billede ikke helt holdt.

Jeg kom fra en stilling som socialpædagog, først ved Amtet og efterfølgende Frederikshavn Kommune, da institutionen blev overtaget af Frederikshavn Kommune efter kommunalreformen i 2007. I 13 år var jeg ansat på institutionen Granly i Understed ved Sæby. Et arbejde, som bød på mange udfordringer med unge i alderen 14-18 år. Unge, som havde haft svært ved at få et godt fodfæste i livet. Mange, grundet psykosociale udfordringer, omsorgssvigt, psykiske diagnoser –

og unge, som havde eksperimenteret med stoffer. Det var et arbejde, som bestod i at gå foran som det gode eksempel. Dette i alle de elementer, som de unge ikke altid havde fået med hjemmefra, sociale normer, grænser, grænsesætning, over til almindelige daglige gøremål som rengøring, tøjvask, madlavning og økonomi.

Jeg husker tydeligt min første fredag aften på højskolen. Her blev mit billede af, hvordan det var at være højskole-

Foto: Søren Oltzen

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

elev for første gang rokket ved. Jeg var sikker på, at højskolen ville summe af liv: unge mennesker, som hyggede sig socialt i større grupper i dagligstuen og rundt om på højskolen. Men det var bestemt ikke det billede, jeg så, men mere unge mennesker, som holdt sig i små grupper i bogrudderne eller på værelserne. Men det blev også hurtigt tydeligt, at højskolen bød på noget godt for eleverne, noget som havde meget mere betydning end de store sociale fællesskaber. Men hvad var det, som havde betydning for eleverne?

Foråret var på mange måder en noget hård omgang. Vi måtte igennem en lang liste af unge, som var udfordret af et hashmisbrug. Og en del af dem, uden at de selv kunne se, at de havde et misbrug. Dem måtte vi desværre sige farvel til. Men der var også en gruppe, som godt kunne se, at de skulle have hjælp til at komme ud af

et misbrug. Her blev det tydeligt, at højskolen havde en stor betydning for disse elever. Det fik vi brugt som løftestang til at fastholde disse elever i en højskoletid uden hash. Succesraten står i skærende kontrast til de erfaringer, jeg har med fra min tid som socialpædagog på døgninstitution. Men hvad gør forskellen?

For en stor del af eleverne er det deres første gang på egne ben. Altså muligheden for at prøve voksenlivet af. At opleve sig selv som et handlingsdueligt jeg med udgangspunkt i en tryghed ved højskolens personale. En sikkerhed for, at der er støtte at hente, hvis der skulle være behov for det. At opleve sig selv som et autonomt jeg: jeg er noget i mig selv, jeg kan noget, jeg vil noget. Jeg er god nok, som jeg er. Igen med en sikkerhed for, at støtten er der, hvis der bliver behov for den.

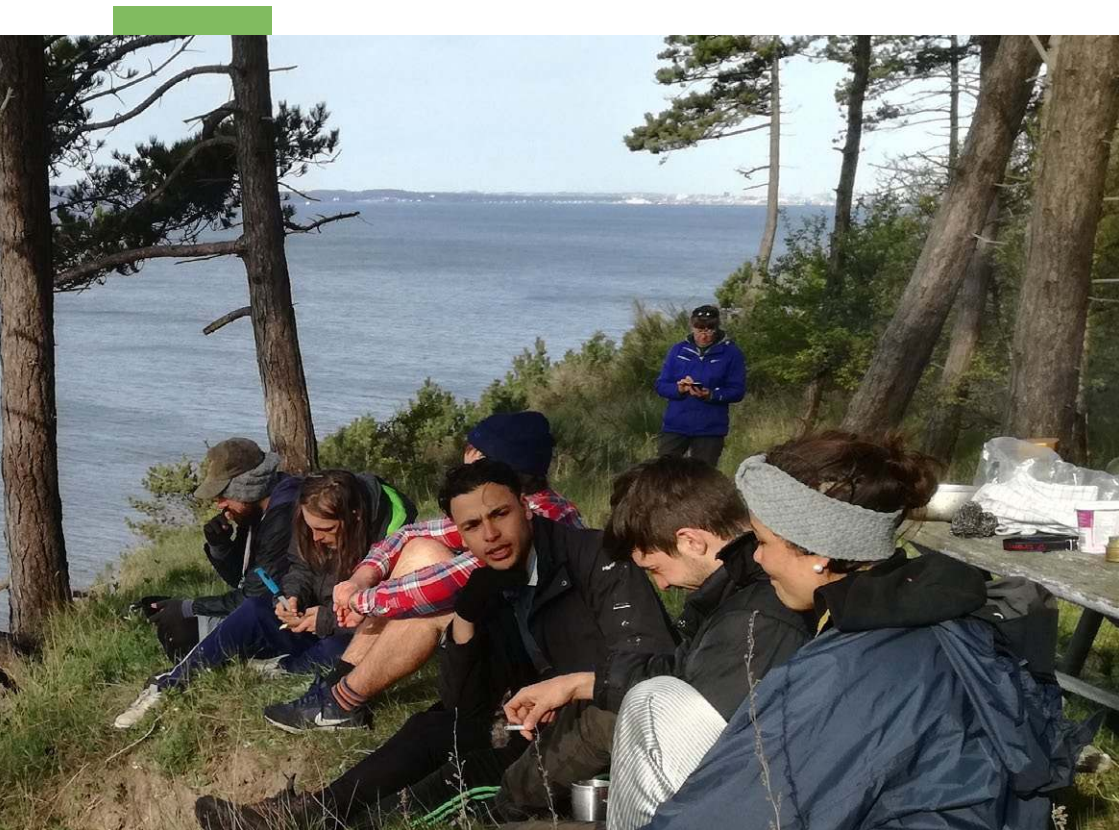
Efterspurgthos elever kommer samme svar. Det har betydning, at højskolen giver mulighed for at prøve voksenlivet af. At blive set som voksen, at blive set i et voksenperspektiv. Ikke at blive set ned på, fordi man ikke mestrer alt. Ikke alt for mange velmenende ord eller løftede pegefingre. At få lov til at deltage i diskussioner og få lov til at prøve synspunkter af. Det igen med sikkerheden i, at højskolens personale sikrer et godt miljø, hvor det er muligt. At det vigtigste er at prøve sig selv af, og at det ikke betyder så meget, at det ikke altid går, som man

havde tænkt sig. Det samme, som gør sig gældende i de kreative fag: prøve ting af, gøre sig nogle erfaringer.

Det er ikke negativt at finde ud af, at der er noget, som ikke har interesse for den enkelte. Men sammen kan vi noget meget større. Og set i det lys er det ikke så dårligt at komme ud på den anden side af et højskoleophold som et menneske, som kan se betydningen af sig selv i det store samfundsperspektiv. Så det store fællesskab har alligevel en meget stor betydning.

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

Hvor ligger udkanten?

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

17

HVOR LIGGER UDKANTEN?

kronik i "Information" af Pia Schnoor, forstander

Fra min stol i det nordjyske centrum lige midt i Vendsyssel, er der ingen tvivl om, at udkanten ligger på den anden side af fjorden. I hvert fald på den anden side af bælteerne, og måske også på den anden side af Valby Bakke. På en ø, helt inde i København, placeret på måske netop Christiansborg.

Jeg bor i en lille by, der hedder Vrå. Her er jeg forstander på en af landets ældste højskoler, Vrå Højskole. Vrå betyder udkant eller afkrog. Jeg er opvokset i København, hvor der engang var eventyrlig langt til Jylland, hvor mine bedsteforældre boede. Jylland var noget, der var udefinerbart. Alt det vest for Lillebælt var et for mig totalt ukendt område, kaldet Jylland. I dag tænker jeg omvendt. Stort set alt nord for København er i min bevidsthed "København", selvom jeg godt ved, at der er byer og landsbyer også i Nordsjælland. Et bevis på, at opfattelser ændrer sig, afhængig af konteksten.

I Vendsyssel hedder hovedstaden Hjørring. En købstad med et nyt teater, et gammelt teater, adskillige kulturhuse, en blomstrende gågade og Metro-pol, der to gange er kåret som Danmarks bedste mindre shoppingcenter. Byen har et bibliotek, der er berømmet, både i ind- og udland for sin innovative tilgang til læring og biblioteksbetjening. Desuden store idrætsanlæg, Danmarks første kvindelige fodboldakademi og et herre-fodboldhold, der næsten ramte superligaen.

Dertil kommer et rigt musikliv, grønne parker og et levende opland, hvor der er endnu flere kulturhuse og et blomstrende foreningsliv, flere idrætsanlæg og masser af aktive mennesker, der vil deres samfund og deres hverdag i det nordjyske.

Man kan undre sig over, hvorfor netop denne del skal kaldes udkanten, og hvorfor vi gang på gang oplever en politisk prioritering fra Christiansborg, der fremmer centraliseringen i landet. Landspolitikere står nærmest i kø for at skælde ud på kommunalpolitik. Det til trods for, at kommunalpolitisk arbejde er det, der er det afgørende omdrejningspunkt for velfærds- og kultur-Danmark udenfor Christiansborg. Det er herude i kommunerne, beslutningerne fra Folketinget føres ud i livet.

Der er forsøgt mange ting og tiltag for at tale Udkantsdanmark op. Heroppe ved Vesterhavet fik vi på et tidspunkt det flatterende kælenavn Vandkantsdanmark. Men navne er ikke nok, når viljen til at gå efter målene ikke er til stede. For så sker der ikke noget.

Regeringen lover udlicitering af statslige arbejdspladser, men processen møder voldsom modstand undervejs, fordi en udflytning til Jylland vil "udsætte os for et enormt vidensstab." Eller dette argument: "Vi er nødt til at have afdelinger i København, ellers går det hele i stå." Helt ærligt. Der er faktisk mennesker, der både kan læse, skrive, facilitere, udvikle og arbejde, også nord for Limfjorden!

Apropos læsning. Så handler en af de sidste ideer på uddannelsesområdet fra Christiansborg om "Den forberedende Grunduddannelse", rettet mod unge, der er i fare for at fare vild i de eksisterende uddannelsesstilbud. En målgruppe, som vi kender fra vores højskoleelever, og som vi og andre højskoler ofte lykkes med at hjælpe videre i livet. Regeringens udgangspunkt er, at uddannelsen nu skal forankres i kommunerne, men fordelt på 25 centre i Danmark!

Hvordan skal det regnskab gå op? Hvilke kommuner skal så styre dem? Og hvem skal stå for det mellemkommunale samarbejde? "Den forberedende Grunduddannelse" involverer rigtig mange penge. Visitationen af de unge hviler på skøn, hvor personligt kendskab og berøringsflade er en fordel. Oveni det er målgruppen ofte sårbare mennesker, der ikke er særligt mobile. Det er selvfølgelig ikke et problem for et center i København, hvor afstanden fra Østerbro til Nørrebro er

til at overse. Men i den anden del af Danmark er der ikke kun langt, men heller ikke fornuftig offentlig transport fra eksempelvis Skagen til Hobro.

Rent kulturelt er jeg sikker på, at mennesker formes af deres omgivelser og af de muligheder, omgivelserne stiller til rådighed. Udvikling sker, hvor mulighederne er til stede. Begrænsningen ligger i, at mulighederne ikke får lov at udvikle sig, måske pga. strukturelle forhold.

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

Når man stiller spørgsmålet: "Er der forskel på mennesker fra Hovedstaden og mennesker fra Udkantsdanmark?" Ja, så er det entydige svar vel nej. Vi har alle et hoved og to ben. Men spørger vi til forskellen i livssyn, forskellen på kulturelle værdier, forskellen på drømmen om det gode liv og forestillingen om, hvad fællesskaber kan indeholde, bliver svarene væsentligt mere differentierede.

Man skaber viden og forestillinger ved at synliggøre forholdene. I denne

proces har både politikere og medier et stort ansvar. I min del af Udkantsdanmark har vi både et Kulturmøde på Mors og et Naturmøde i Hirtshals. Begge folkemøder som Bornholms og efter forbilledet derfra. Bornholm er nemlig også udkant, men måske en smule mere eksotisk end Nordjylland. Kulturmødet på Mors og Naturmødet i Hirtshals forsøger at bruge samme skabelon, men da det er helt ovre i Jylland, har det en begrænset effekt på de landsdækkende medier og dermed på den omtale, der kunne skabe

forestillinger om et godt liv i Udkantsdanmark.

Og der er flere eksempler: Aalborg Karneval, som er Europas største folkelige karneval, kan få de landsdækkende mediers interesse i cirka to minutters sendetid, mens en mindre gadefest i København kan dækkes live. Roskildefestivalen har hele den danske presses bevågenhed, mens Nibefestivalen for mange landsdækkende medier er en overset begivenhed. Sat på spidsen, så kan det indimellem virke som om, at hvis tingene ikke sker eller kommer fra Københavnsområdet, så sker det eller eksisterer det ikke!

I disse år er der heldigvis modbevægelser i gang. Hanstholm er eksempelvis vokset. Der er kommet nye indbyggere med akademiske uddannelser, der ønsker at leve "det gode liv". Cold Hawaii i Klitmøller trækker mennesker til, der ønsker at skabe nye fællesskaber. Det er den kreative klasse med mulighed for selvstændige jobs, hjemmearbejdspladser og orden i økonomien. Det er godt for Hanstholm. Men de nye borgere stiller krav, og det gør de, uanset om de skal flytte til Hanstholm, Hjørring eller Vrå. De vil have velfungerende internet og god borgerservice.

Problematikken er bare, at disse nye borgeres gamle hverdag ikke følger med. Forhold, der er en selvfølge i Hovedstaden, i Odense eller Aarhus.

Åbne butikker, infrastruktur, kollektiv trafik, sygehuse, tandlæger, speciallæger, biografer, kulturtilbud, skoler i nærområdet m.v. er ikke en del af hele Danmarks hverdag.

Men tilbage til den egentlige udkant, Christiansborg. Her, hvor rammerne fastsættes gennem landspolitisk arbejde, hvor centralisering foregår ved skrivebordene, og nedprioritering af kommunale og regionale budgetter bliver styrende for udviklingen i det, der kaldes Udkantsdanmark. Det er vel her, det hele starter og slutter, hvis vi skal lave om på udkanten?

Jeg ved godt, at Folketinget er sammensat af individer fra hele Danmark, valgt i lokale kredse rundt omkring i det ganske land. Men Christiansborg ligger nu engang i København, og baglandet og valgkredsen huskes bedst, når man er tæt på et valg.

På udkantsdansk hedder det fænomén "Københavneri", og desværre oplever jeg det både via mit arbejde med højskolen i Vrå, men også på det personlige plan. Heldigvis er der mange steder i Udkantsdanmark, hvor vi kan selv, og i dag kan jeg sagtens forstå, hvorfor mine bedsteforældre valgte at bo i Jylland!

Foto: Cilia Bisgaard Ebbesen

GÆSTER FRA ØSTGRØNLAND

af Per Christensen, højskolelærer

I ugerne 43-46. Har Vrå Højskole haft gæster fra Østgrønland. To kursushold af 14-15 kursister, fra bygderne Kuummiut og Kulusuk.

NUIKI er en 10 måneder lang efteruddannelse, som har det formål, at løfte og inspirere indbyggere fra Grønlandske bygder, til at påbegynde uddannelse eller andet efter endt kursus.

Kursisterne på de to hold. Var i alderen 16-48 år, så programmet for den to uger lange studietur blev sammensat, så der var noget for enhver smag. Via gruppearbejde de første dage var kursisterne selv med til at sammensætte de to uger.

Vrå Højskole har en skøn bus samt et grupperejsekort til NJ/DSB. Så med højskolen som base kunne vi på dagture operere indenfor en radius af 150 km. Efter de to første dage her på højskolen, som også indeholdt teori og studievalsundervisning af Nuikis egne vejledere, kørte vi Nordjylland og Aarhus tyndt. Der blev også indlagt flere "shopping stop" i programmet, da vi erfarede, at flere af kursistersnes kufferter var tomme ved ankomst.

Foto: Per Christensen

18

Foto: Per Christensen

Kontrasten mellem en mindre brugs hjemme i bygden og de nordjyske shoppingcentre er større, end man kan forestille sig. De mange biler og mennesker i byerne (ingen biler i Kuummiut og Kulusuk), de 10 etager i Aros, samt andre nye syn var oplevelser på lige fod med de programsatte: Aalborg Zoo, Aros, Blokhush Skulpturpark, Frederikshavn Svømmehal, Vendsyssel Teater, Råbjerg Mile, Grenen, Oceanariet, Aalborg Storcenter og AVV i

Hjørring. Alle kursisterne fik fuld valuta mht. oplevelser.

Men det var ikke kun de østgrønlandske kursister som fik et løft. På Vrå højskole fik vores elevrum og gymnastiksalen også et løft.

FAKTA

Indbyggertal i bygderne

Kuummiut: 331

Kulusuk: 267

TERKELS TANKER

af Terkel Schnoor Ottzen, højskolehund

Jeg hedder Terkel, og min vigtigste opgave her på skolen er at sikre, at alt går, som det skal. Jeg har min faste plads på kontoret på den sorte stol lige indenfor døren. Der kan jeg holde øje med både dem, der kommer og går, og dem der arbejder på kontoret. Dem, der sidder på bestemte pladser, har jeg styr på. Jeg ved, hvor godbidderne ligger, og hvem der reagerer, når jeg skubber lidt til dem.

Men min vigtigste opgave er dem, der bliver kaldt elever. Sommetider hører jeg nogle af dem sige, at de ikke forstår, hvorfor Søren og Pia ved alting. Tror de da slet ikke, jeg har ører og øjne, når jeg bevæger mig rundt imellem dem? Og noget skal vi jo snakke om, når vi mødes derhjemme.

Jeg vil gerne ind i spisesalen, men der er nogen, der har bestemt, at der må jeg ikke komme. Derfor sidder jeg for det meste lige udenfor og sender ved tankeoverføring beskeder til alle dem, der skal have noget med ud til mig. Søren og jeg er ikke helt enige om, hvor langt jeg må gå ind i spisesalen. Men for det meste sidder han med ryggen mod døren, og så kan jeg komme langt, inden det bliver opdaget.

Jeg ligger sommetider i sofaen ude ved kaffemaskinen. Der hører jeg mange gode historier, både dem folk fortæller hinanden, men også dem, de fortæller mig. Jeg kan godt lide at være der, og det er rigtig rart, når jeg kan trøste en, der er lidt ked af det.

Det er mange gange mig, der først kan fortælle Pia og Søren, når en elev har det lidt skidt. For så sidder jeg ved dem.

Jeg elsker at gå tur og lege med bolde, og heldigvis er der mange, der gerne vil gå eller lege med mig. Jeg går også rundt i bogrudderne og ser, hvad der sker. I mange af grupperne er de rigtig gode til at gemme rester. Der lugter hundegodt i deres køkkener. De er også rigtig søde til at smide bunker af blødt stof på gulvet, så jeg kan altid finde et blødt sted at ligge, når jeg er på mine lytteudflugter.

Jeg kan godt lide at gå med eleverne hjem på deres værelser. De har tit godbidder eller varme dyner liggende fremme. Det er hyggeligt, men sommetider glemmer jeg at fortælle, hvor jeg går hen. Så bliver jeg efterlyst på Facebook, og som regel går jeg så hjem.

Når der kommer mange fremmede mennesker i huset, vil jeg godt lige se

19

Foto: Lars Schnoor Riisberg

Terkel som dirigent på hundekurset

dem an. Men jeg gider ikke være sammen med dem ret længe ad gangen. Jeg vil helst bare være sammen med min elevvenner og høre gode historier.

Vi har en dejlig have, jeg er glad for at være i. Men indimellem kommer der andre hunde. Det er ok, når de opfører sig ordentligt og ikke tror, de ejer det hele. Det er trods alt mig, der bestemmer.

Jeg har aldrig prøvet at bo andre steder. Men jeg har hørt fra mange andre hunde, at de er misundelige på mit hundeliv, og de overtaler deres ejere til at komme en uge hver sommer. Jeg glæder mig altid, til mine hundevenner kommer. Men kors hvor er jeg træt,

når de rejser igen. Jeg gider ikke, når nogen bliver voldsomme. Men når jeg gør højt nok, holder de som regel op igen.

Jeg er jo, uden at det er steget mig til hovedet, en berømt hund. Hver gang TV2 Nord eller Nordjyske Stiftstidende kommer for at høre om højskolen, skal jeg med i reportagen, siger journalisterne.

Jeg holder meget af at være højskolehund, og vil gerne sige godt nytår til jer allesammen og til mine gamle venner med både 2 og 4 ben. Vi ses forhåbentlig snart igen!

Kærlig hilsen Terkel

Foto: Lars Schnoor Riisberg

"Time-out"

Foto: Lars Schnoor Riisberg

Rollespils-scenarie ved Yxengaard

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

Skak og bridge er nye fag på højskolen

Foto: Jens-Peter Skagen Bylund

NYTÅRSTAFFEL

af Lars Kristensen, højskolekok

20

Da jeg i efteråret 2016 fik opgaven at skulle lave en menu til Vrå Højskoles nytårstaffel med temaet Struensee, vidste jeg, at det blev en udfordrende opgave, altså mad lavet i 1700-tallet.

Jeg skulle finde ud af, hvilke råvarer man brugte, hvilke tilberedningsmetoder og hvilke retter. Prøvede først en masse søgninger på internettet. Men det var ikke ligetil. Faktisk ikke ret meget information, der var at hente der. Jeg læste en del om denne tid i historiske bøger, blandt andet Madam Mangor og bøger om klostre i Danmark, blandt andet Magna Leths bøger. Munke har brugt krydderurter i mange år.

Efter en del research fik jeg en fornemmelse af, hvilke råvarer man havde, og hvilke metoder man brugte. Så ud fra dette, kombineret med vor tids tilberedningsmetoder, fik jeg langt om længe lavet en menu af råvarer, der er tilgængelige for de fleste, og med enkle tilberedningsmetoder, som resulterede i et vellykket nytårstaffel december 2016.

Oplæg til Struensee middag. Serveres som tapas:

1. Kanel- og kkommensyltede tunger
2. Saltet torsk med korender, tørret æg og let røget bacon
3. Hønsesuppe med svampe og hønseboller
4. Røget gåsebryst, serveret med æble/kvædemarmelade
5. Let sprængt oksebryst med timianskum
6. Bagte rodfrugter med hollandaise og skovsyre
7. Vildtpostej med pærer, glaseret i mørkt øl og honning
8. Snegleragout med timian og beder
9. Poussiner, braiseret i kokotte med kastanjer og mjød
10. Kirsebærkage på hovedet (upside/down), serveret med mandelcreme

Til buffeten serveres forskellige brødtyper af gamle meltyper, persillegrød, smør og tykmælk med bagt selleri.

SALTET TORSK MED KORENDER, TØRRET ÆG OG BACON

INGREDIENSER (4 PERSONER):

500g	torskefilet
2 tsk.	salt
2 tsk.	sukker
100g	bacon
2 stk.	kogte æg
	saften af en citron

OPSKRIFT:

Torskefileten fryses i 24 timer for at slå pesticider ihjel. Den gnides med salt, sukker og citronsaft og står på køl i 24 timer. Æggene skæres i skiver og tørres i otte timer ved 50°. Det tørsaltede bacon skæres i tern og steges sprødt. Torsken skæres i tern, anrettes med de tørrede æg, bacon og drysses med korender (kan erstattes af rosiner).

KIRSEBÆRKAGE UPSIDE/DOWN MED MANDELCREME

INGREDIENSER (4 PERSONER):

½ dl	farin
3 dl	mel
2 tsk.	balsamico
2 tsk.	bagepulver
½ tsk.	salt
½ dl	majsmel
50g	smør
2 dl	sukker
2 stk	æg
1 tsk.	vaniljeessens
1 dl	sødmælk
6 dl	kirsebær

OPSKRIFT:

Fyldet laves først: bland farin og smør sammen over svag varme og tilsæt de udstenende kirsebær. Når det er en homogen blanding, kommes det i en smurt springform med bagepapir.

Bland de to slags mel, bagepulver og salt i en skål. I en anden skål piskes smør og sukker. Æggene deles. Tilsæt blommerne en ad gangen, imens der piskes. Tilsæt vaniljeessens, mælk og melblandingen. Pisk æggehvider stive og vend dem deri. Fordel dejen over kirsebærblandingen og bag kagen cirka 45 minutter ved 170°. Når kagen er afkølet, skæres den fri i kanten. Fadet sættes ovenpå, og kagen vendes.

Mandelcreme: 100 gram blandede mandler, 200 gram sukker, 1 vaniljestang, 2 deciliter vand. Koges op og reduceres til sirup. Røres sammen med 2 deciliter tykmælk og smages til.

ELEVFORENINGEN - EN FORTSÆTTELSE AF DIT HØJSKOLELIV

af Melinda Rajni, elevforeningsformand

Tak for i år og tak for en veloverstået gammel-elev-weekend!

En pragtfuld flok tidligere højskole-elever var i første weekend i august samlet til årets gammel-elev-weekend. Det har været den største genforening og samling af tidligere højskoleelever hidtil i Pia og Søren's tid de sidste 11 år. Weekend'en bød på traditioner som fællesdans, højskolesang, generalfor-samling, workshops, aktiviteter som strandtur i den gamle bus og fest med livemusik i allerbedste højskoleånd.

I år fejrede vi også 25 års jubilæum for de to tidligere højskole-værelseskam-merater Jesper og Jakob fra årgang 92, der mødte hinanden på værelse Nord 2. Jesper og Jakob ønskes til-lykke med deres jubilæum fra elevfor-eningen.

Det har i elevforeningen været et år, der har budt på flere begivenheder. I løbet af foråret blev der bl.a. afholdt morgensamling på højskolen med fo-kus på at synliggøre elevforeningen og gammel-elev-weekend. Der er blevet lavet en Vrå Højskole Elevforenings-

folder i både fysisk og digital form. I slutningen af året står vi klar med et nyt initiativ: Vrå Højskoles Elevfor-enings julefrokost, der afholdes lørdag d. 16. december.

Vi har i elevforeningens bestyrelse tilstræbt os at synliggøre elevforenin-gen, bevare og skabe fæl-lesarrangementer for tidli-gere højskoleelever samt skabe netværk mellem nye og gamle elever. Det vil vi fremadrettet blive ved med at arbejde hen imod, da vi ønsker at gøre det muligt at genopleve højskolestem-ningen og bevare minderne i fællesskab. Vi ser frem til at gentage succesen og forsætte traditionen med endnu flere elever til fæl-lesarrangementer igen til næste år.

På gensyn 3.-5. august 2018...

Fede fester med gamle elever

Foto: Søren Ottzen

Pornopolka er fast programpunkt

Foto: Søren Ottzen

CLUMSY

af Maria Ósk, højskoleelev

Giriboy's Sooljalee (Let's Drink) inspired melody.

VERSE: C[^] H7 EM H7/D# DM G C[^]H7 EM

CHORUS: D[^] C[^] G[^] X3
D[^] C[^] G[^] A

C: C[^] BB[^] C[^]H7

[Verse]

I'm a fool. No surprise.
Opposite of strong and agile.
What's this scratch? One more bruise? What is next?
Two left feet, only thumbs. Look at that, now I have another cut.
I'll be fine - maybe not. Who would know?

[Chorus]

All these walls get in my way, but I am a-okay.
Always fighting with the gravity, but I'm okay.
Every chair and every door become my enemy, but I am fine.

[Verse]

I'm a tool. No big deal.
A laughing stock and someone unknown.
There's my crush. Sweaty palms. What is next?
Two left feet, we two meet. Can you hear my heart dancing to the beat?
I'll be fine - or so I think. Do you know?

Foto: Daniel Aslak

[Chorus]

All these thoughts get in my way, but I am a-okay.
 Always longing for your stay, but I'm okay.
 I'm a klutz and I have no guts, you are better off without this punk.

[Bridge, rap]

You got me trippin' n' stumbling.
 I'm feeling ticklish, I'm dysfunctioning.
 Butterflies and lullabies, there's nothing to criticize. Why would I complain?
 My mind is running wild. Are you picking up on my hints?
 I might be tactless, selfish, clueless, careless - maybe you should wear a helmet?

[Chorus]

All these walls get in my way, but I am a-okay.
 Always fighting with the gravity, but I'm okay.
 Every chair and every door become my enemy, but I am fine.
 I'm a moron and a threat, but I am a-okay.
 Kick my toe into objects, but I'm okay.
 My friends call me a menace and that's fine with me - I'm fine.
 I'm your fool. I'm surprised.
 We're opposites, who knew this song would work?
 What's this thump? In my chest? What is next?

HUN ER ET VÆRK

af Mads Jensby, højskoleelev

- [Vers] Hun er et værk
 Fejret i en kritisk tid, af nødvendighedens strid
 Hun er et værk
- Hun er et værk
 Skubbet ud, hun var for stærk, motiveret på sit eget (fri)mærk
- [Omkv] Magten tøver, folket røver, kvotekonger
 Magten tøver, folket røver, kvotekonger er som løver
- [Vers] Hun er et værk
 Som Stalin's vision
 Sin egen kreation
 Hun er et værk
- Hun er et værk
 Herren i sit eget felt
 Proletariatets helt
 Hun er et værk
- [Omkv] Magten tøver, folket røver, kvotekonger
 Magten tøver, folket røver, kvotekonger er som løver
- [C stykke] Med hende vil den gamle verden vælte
 Hun river og flår i det arme Whisky-bælte
 "Grav børnene ud, lad barberen komme frem,
 rejs stolen og grib saksen, uden skam"
- [Solo]

Foto: Daniel Aslak

[C stykke]

Med hende vil den gamle verden vælte
Hun river og flår i det arme Whisky-bælte
"Grav børnene ud, lad barberen komme frem,
rejs stolen og grib saksen, uden skam"

[Vers]

Hun er et værk
Fejret i en kritisk tid
Af nødvendighedens strid
Hun er et værk

Hun er et værk
Larmende stilhed
Tomme veje
Hvad engang var hvermandseje
Hun er et værk

[Omkv]

Magten tøver, folket røver, kvotekonger
Magten tøver, folket røver, kvotekonger er som løver

[Outro]

ELEVHOLD FORÅR 2017

Abdallah Jack Nadaf
Alexander Wiinrank
Ali Hussin Alfaouri
Amanuel Kifte
Amos Aganze Bitute
Andreas Holm Pedersen
Antony Romario
Aputsiag Egede Lyberth
Araceli Hove
Asger Frederiksen
Astrid Celine Lønstrup
Astrid Jensen
Basel Habib Ahmad
Bo (Bogi) Berentsen
Bunny (Chuxin Zhi)
Camilla Melchiorsen
Carla Plotnicoff
Casper Horvath Pedersen
Casper Skanderup Sørensen
Cecilia Berthelsen
Chance Denagoy
Cheska Bwalya
Chris Tronier
Christian Jørgensen
Cilia Bisgaard Ebbesen
Cille Rasmussen Eg
Daniel Aslak
Daniel Assad Navabi Stavard
Daniel Hansen
Daniel Zinn Christensen
Danny Konrad F. Jensen
Dennis Christiansen
Diana Maria Zerda
Else Lyberth
Emilie Aasen Braaten
Emma Mikkelsen
Farhad Khaled Ibrahim
Fride Moesgaard Skjesol
Hansen Pakkutaq
Harriet Toftelund Jensen
Helene Israelson
Helene Bach Holmager

Henriett Lindberg Yde
Henriette Holmberg Jensen
Ismael Abdullah Al Ammar
Jacob Lund Sørensen
Jakob Jakobsen
Janne Haugaard Christensen
Janne Johnsen
Jens Eydun K. Mouritsen
Jeppe Hydén Lauritsen
Jonas Grotum Johansen
Judith Twishime
Juliane Brandt
Julie Fredborg Nielsen
Jung Hoe Jun
Juulut-Katsiaat Ludvigsen
Karen Olsbjerg Rasmussen
Katharina Hofmann Ansø
Kathrine Sandemand
Katrine Dalberg Johst
Lasse Bach Iversen
Lasse Aagaard Petersen
Lerke Søgård Dyrman Nielsen
Lucia Olsen
Mads Ferlev Jensby
Maria Arnadottir Thøgersen
Maria Aaby Finnerup
Mathias Helmer Frandsen
Mathias S. Kristensen
Mathias Søby Andersen
Melanie Jiang
Mike Frederiksen
Mohamad Nour Badawi
Mohammad Abbar
Mohammad Adb A. Al Omar
Mohammad Ali H. Hammoud
Morten Mogensbæk Andersen
Maalia Kleist
Nancy Falksen
Nancy Mølgård
Natalia Holsko Wennerwald
Natalia Martynova
Nicklas Mejer Nielsen

Nicolai Burslund
Nicolas Simon Nielsen
Nicolai Autzen
Nikoline Hanna Sebbelin
Oliver Rebo Madsen
Pernille Stecher Jensen
Peter Ahrenkiel Nielsen
Peter Emil Nielsen
Rasmus Jerimiasen
Rebecca Maria Starup Gaust
Richard Remi Gru
Roan Zakarias Dahl Sørensen
Sabine Vilstrup
Saleh Shaban Shabout
Sebastian S. Madsen
Sigurd Højstrup
Silas Wagner
Simigaq Marcussen
Simon Pedersen
Sylvia Fernanda Arenas Pico
Søren Haaning
Tania Mamani B. Jørgensen
Tea Jensen
Tina Holst Jørgensen
Waliet Konadu
Wyatt Børglum Nielsen

ELEVHOLD EFTERÅR 2017

Abernego Otieno Oloo
Alexander Hillers
Amalie Hauerslev Øgaard
Amanda Polic Lassen
Amanda Winther Rasmussen
Andreas Randa
Anna Dorthe K. Mathiassen
Arnatsiaq Mølgaard
Asger Frederiksen
Astrid Celine Lønstrup
Bodil Abiassen
Cecilia Bertelsen
Cecilie Rosendal Pedersen
Cheska Bwalya
Christian Olsen
Christian Jørgensen
Cilia Bisgaard Ebbesen
Cille Rasmussen Eg
Claudia Charlotte Arnvig
Daniel Aslak
Daniel Lindrup Norup
Daniel Zinn Christensen
Danna Valentina P. Chaparro
Danny Konrad F. Jensen
Dilan Daniel Estacio Delgado
Dorthe Kreutzmann
Elsa-Maria Jönsdottir
Emilie Søe Jensen
Emma Elisabeth S. Knudsen
Faisal Ahmad Al Mohammad
Hans Peter Eliassen
Hansen Pakkutaq
Harriet Toftelund Jensen
Henriett Lindberg Yde
Janne Haugaard Christensen
Janni Elbæk Lind Andersen
Jens Andersen
Jeppe Degnbøll F. Niebuhr
Jeppe Hydén Lauritsen
Jonas Grotum Johansen
Jonas Haldrup
Josefine P. N. Flavia Petrussen

Justus Sommer
Kasper Krag
Katharina Hofmann Ansø
Lasse Krogholm
Lasse Aagaard Petersen
Lena Raquel Krebs
Line Marie Bie Pedersen
Lisa Have Nielsen
Louise Langgaard
Lærke Andersen
Mads Ferlev Jensby
Mahmoud Safwan Nabwi
Maiken Vanggaard Nielsen
Majbritt Dahl Mose
Maria Arnadottir Thøgersen
Maria Jensen
Maria Aaby Finnerup
Marie Beck
Martin Dam Andreasen
Martin Skjødt Ouassou
Mathias Gulmark Granding
Mathias Helmer Frandsen
Mathias S. Kristensen
Merhawi Gebrehiwet
Mille Johanne Berg Pedersen
Mítdlaraq K. Qujaukitsoq
Miyerlandi Cristancho
Mohamad Nour Badawi
Nanna Hansen
Nanna Petersen
Nanna Vahlgren
Natalia Holsko Wennerwald
Nicklas Mejer Nielsen
Nicolai Burslund
Nikoline Hanna Sebbelin
Oliver Rebo Madsen
Pernille Stecher Jensen
Pernille Kate Jensen
Peter Ahrenkiel Nielsen
Rasmus Øgaard Olsen
Réka Raffay
Roan Zakarias Dahl Sørensen

Rudy-Jingxue Guo
Sacha Hill
Sarah Skjødt Ouassou
Sigurd Højstrup
Simon Rousing
Tania Mamani B. Jørgensen
Tea Jensen
Viktoria Hellevik

25

Superchauffør har fået nyt køretøj - "John bakker med bussen!"

